

МАЙЖЕ З НІЧНОЇ БЕСІДИ В ТУСКУЛУМІ...

В друге Україна зустрічає Новий рік і Різдво Христове у війні.

Вперше за новим календарем: спочатку Різдво, а тоді вже Новий рік.

Час від часу демон непевності розриває наші душі...

Уперше ми відчули, наскільки крихким є наше буття... Буття, у якому немає спільного знаменника, у якому немає плеча підтримки, коли ми один на один із монстром.

Найважливіше, що потрібне нам сьогодні, — мотив «Гетьте, думи, ви хмари осінні» («Contra spem spero!» — Леся Українка).

Зрозуміло: кожному наймиліша його сорочка.

Європейський світ здригається від екологічних катастроф, політичної непевненості, заскорузлості старих інституцій...

США здригаються від нелегальних мігрантів...

Світ здригається від підступних домовленостей тіньових гравців великої економіки.

Він здригається від неможливості сказати правду на повний голос. Здригається від того, що ми досі не усвідомили різниці між екзистенційною та пропозиційною істиною.

Проте кому цікаві сьогодні терміни?

Світ може зникнути... Дуже швидко...

І ми, розуміючи, що демократія далеко не найкраща форма правління, як переконував мудрий Черчилль, заплещували очі на різні її вади...

Розумію, що в демократії стирається межа між фахівцем і неуком...

Голос кожного важливий. А звідси один крок до: «А какая разница?».

І от ми дійшли до розуміння того, що без консолідації політичної волі, без фінансової підтримки, без партнерської взаємодії ми фізично — а ми всі перебуваємо у фізичній реальності — не зможемо перемогти кровожерливого путінського монстра. Монстра, який вбиває щодня — він убив сьогодні в Херсоні, убив на Одещині — убив учора на Харківщині — уб'є завтра в Європі.

Можна довго заплещувати очі на те, що ракета, яка впала на території НАТО, випадкова.

Але колись усе повертається на свої місця. І за все треба платити.

Тоді, в лютому 2022-го року, світ, здається, просто не очікував побачити настільки потужну консолідацію українського суспільства.

Ми всі в очах світової спільноти були як маленькі мурахи чи бджоли: кожний на своєму місці, кожний створював свою соту або свій прохід у тунелі.

Куди вів той тунель?

До свободи, до демократичних цінностей, до правди?

Світ був подивований силою української консолідації: саме ця єдність зберегла Україну

і весь демократичний світ від рашистського монстра.

Можливо, десь підсвідомо світ був переляканий, що Київ окупують впродовж кількох днів. Цього не сталося, бо ми шокували весь світ новою дипломатією, новими наративами, новою формою єдності. І світ зрозумів, що майбутнє за нами.

Сьогодні ми відчули, що таку єдність потрібно підтримувати щоденно, з місяця в місяць, із року в рік.

Історія бачила різне впродовж тисячоліть...

Почитати бодай «Тускулумські бесіди» Цицерона...

Брут, Кассій, Сайрус, Цицерон... Вони хотіли збереження Республіки...

Цезар, який марив себе одвічним володарем імперії, розумів: а навіщо ламати те, що і так буде знищене...

У єдності енергій, старих і молодих, сила теперішнього.

Тільки в єдності спільного «ми» можна перемогти путінського агресора.

А тоді, в лютому 2022 року, ми відкинули стару політику... ми сформували нову демократію й нову міжнародну дипломатію... і епіцентр цього нового світу був в Україні.

Ми зустрічаємо Різдво і Новий 2024 рік знову на війні.

Легко звинувачувати когось у наших поразках. Легко шукати винуватого... Винуватого завжди можна знайти. А хто ж поцінує перемоги?!

Тільки що робити з істиною?

Істина — це правда. Майбутнє світової політики — це правдивість.

А нам — важливо, як ніколи, вірити в те, що світло переможе. Сьогодні, коли весь світ відзначає Різдво Христове, коли ми разом входимо в 2024 рік, — рік зеленого дракона, —

потрібно поставити просте запитання: чи зможемо ми перемогти? хто зможе перемогти? чи є в цій війні переможець?

І, здається, найважливіше зараз в іншому — бути разом, розуміти, що це війна не локальна, це не дрібне протистояння політичних спільнот, а боротьба цивілізації за перемогу або добра, або зла, це війна за утвердження правди або фальшу, за перемогу людського або демонічного.

І ті, хто сьогодні на боці путінської росії, апріорі на боці зла. Історія, яка бачила все і тоді, в часи Цезаря й Брута, і сьогодні, усе розставить на місця. Головне не те, як ми входимо в цивілізаційний катаклізм... Головне те, як ми з нього виходимо.

І нам усім потрібно шукати голос, який буде почутий. Нам усім потрібно шукати новий формат промовляння слова до людства...

А для цього потрібно триматися разом і формувати слово консолідованого духу, наратив спротив злу, як би гірко й важко часом не було...

Людське, занадто людське...

Але людина здатна перемогти найбільшу складність на своєму шляху. Ніхто, крім людини... Нічого про Україну без України...

Тож полишмо скепсис і сумнів, увійдімо в Новий 2024 рік із відчуттям усепереможного духу, який не полишатиме нас до остаточної фізичної перемоги над злом.

Насамкінець складаємо слово щирої подяки шляхетному меценату й члену Редколегії «Всесвіту» Вікторові Мельнику за присутню підтримку, яка допомогла виходу в світ цього числа журналу. Дякуємо!

Слава Україні! — Героям слава!

«Всесвіт», Д. Д.